

ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย
สอบ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

เอกสมัย ที สมเย สุปวาสา นาม โภพิยธิตา สตุต วสุธานี คพภ่า ชาเรตวา สตุตทาห์
 มุฬหคพุกา ทุกขาทิ ติพพาทิ กุกุกาทิ เวหนาทิ ผูกุจา สมมาสมพุกุโร วต โส ภควา โย
 อิมสเสว รูปสส ทุกขสส ปทานาย ฌมม์ เทเสติ สุปปฏิปนโน วตสส ภควโต สากสงโฆ โย
 อิมสเสว รูปสส ทุกขสส ปทานาย ปฏิปนโน สุตฺขํ วต นิพพานํ ยตถิทํ เอวรूपิ ทุกขํ น
 สวิชชตีติ อิมเที ตีหิ วิตกเกหิ ตํ ทุกขํ อธิวาเสนุตี สามิกํ สตุถุ สนตีกํ เปเสตวา เตน ตสสา
 วจเนน วนุหนาย อาโรจิตาย สฺขินี โหตุ สุปวาสา โภพิยธิตา อโรคา อโรคํ ปุตตํ
 วิชายตฺตติ สตุถารา วุตตกฺขณเณยว สฺขินี อโรคา อโรคํ ปุตตํ วิชายิตวา พุทฺธปฺมุขํ ภิกฺขุสงฺฆํ
 นิมนฺเตตวา สตุตทาห์ มหาทานํ อทาสี ฯ ปุตโตปิสฺสา ชาตทิวสโต ปฏฺจาย ฌมกรกํ อาทาย
 สงฺฆสฺส อุทกํ ปริสฺสาเวสิ ฯ โส อปรภาเค นิภฺขมิตวา ปพฺพชิตอ อรหตฺตํ ปาปฺณิ ฯ อเถกทิวสํ
 ภิกฺขุ ฌมฺมสภายํ กถํ สมฺภูจฺจาเปสฺสุ ปสฺสถ อาวุโส เอวรूपิ นาม อรหตฺตสฺส อุปนิสฺสยสมฺปนฺโน
 ภิกฺขุ เอตตํ กาลํ มาตุ กุจฺฉิสฺมี ทุกขํ อนุโกลิสิ กิมจฺคํ ปน อณฺเณ พหุํ วต อิมินา ทุกขํ
 นิตฺถินฺนฺนฺติ ฯ (ธมฺมปทฺฐกถาย อฏฺฐโม ภาโค / หน้า ๑๔๑)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓ สัมพันธไทย

หิ คัพฺพํ วิตถารโชตก เอกสุมี วิเสสน ของ สมเย ๆ กาลสตุตฺตมี ใน อทาลิ โภพิยธิตา สยกตฺตา ใน อทาลิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สุปฺปวาสา วิเสสน ของ โภพิยธิตา นาม คัพฺพํ สณฺญาโชตก เข้กัรบ สุปฺปวาสา สตุต วิเสสน ของ วสุธานี ๆ อจฺจนตฺสโยค ใน ธาเรตฺวา คพฺพํ อวฺตตกมฺม ใน ธาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ผุฏฺจาสตุตฺตาทํ อจฺจนตฺสโยค ใน มุฬฺห- มุฬฺหคพฺพา วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ผุฏฺจา หุกฺขาหิ กิตฺติ ติพฺพาหิ กิตฺติ กฏฺกาทิ กิตฺติ วิเสสน ของ เวทนาหิ ๆ อนภิตฺตกตฺตา ใน ผุฏฺจา ๆ วิเสสน ของ โภพิยธิตา ภควา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สมนฺมาสมฺพุทฺโธ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ

วต คัพฺพํ อจฺฉริยตฺถ โส วิเสสน ของ ภควา โย วิเสสน ของ ภควา ๆ สยกตฺตา ใน เทเสติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิมฺสฺส วิเสสน ของ รูปฺสฺส เหว คัพฺพํ อวธารณ เข้กัรบ อิมฺสฺส รูปฺสฺส สามีสมนฺพฺนฺธ ใน หุกฺขสฺส ๆ ฉนฺนํจิกมฺม ใน ปทานาย ๆ สมฺปทาน ใน เทเสติ ธมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน เทเสติ โส วิเสสน ของ สวากสงฺโฆ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สุปฺปฏิปนฺโน วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ วต คัพฺพํ อจฺฉริยตฺถ อสฺส วิเสสน ของ ภควโต ๆ สามีสมนฺพฺนฺธ ใน สวากสงฺโฆ โย วิเสสน ของ สวากสงฺโฆ ๆ สยกตฺตา ใน ปฏิปนฺโน ๆ กิตฺตบฺท กตฺตฺวาจก อิมฺสฺส วิเสสน ของ รูปฺสฺส เหว คัพฺพํ อวธารณ เข้กัรบ อิมฺสฺส รูปฺสฺส สามีสมนฺพฺนฺธ ใน หุกฺขสฺส ๆ ฉนฺนํจิกมฺม ใน ปทานาย ๆ สมฺปทาน ใน ปฏิปนฺโน ตํ วิเสสน ของ นิพฺพานํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สฺสฺสฺหิ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ วต คัพฺพํ อจฺฉริยตฺถ หุกฺขํ สยกตฺตา ใน น สํวิชฺชติ น คัพฺพํ ปฏิเสช ใน สํวิชฺชติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ยตฺถ วิเสสน ของ นิพฺพานํ ๆ อาชาร ใน สํวิชฺชติ อิทํ กิตฺติ เหวรูป กิตฺติ วิเสสน ของ หุกฺขํ อิติ คัพฺพํ สฺสรูป ใน อิมฺเมหิ ตีหิ วิตฺกฺกเทหิ อิมฺเมหิ กิตฺติ ตีหิ กิตฺติ วิเสสน ของ วิตฺกฺกเทหิ ๆ กรณ ใน อธิวาเสนฺตํ ตํ วิเสสน ของ หุกฺขํ ๆ การิตกมฺม ใน อธิวาเสนฺตํ ๆ อพฺพนฺตรกิริยา ของ โภพิยธิตา สามิกํ อวฺตตกมฺม ใน เปเสตฺวา สตุตฺ

สมมีสมพนุช ใน สนธิกำ ๆ สมปาปณินยิกมม ใน เปเสตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วิชายิตวา
 วนทนาย ลกขณวณต ใน อาโรจิตาย ๆ ลกขณวณตกิริยา เตน วิเสสน ของ สามิเกน ๆ
 อนนทิตกตตทา ใน อาโรจิตาย ตสสา วิเสสน ของ โกพิยธิตฺยา ๆ สามิสมพนุช ใน วจเนน ๆ
 ตติยาวิเสสน ใน อาโรจิตาย สตถุ ฉนฺจิกมม ใน วนทนาย โกพิยธิตา สยกตตทา ใน โทตุ ๆ
 อาชฺยาตบท กตตฺวาจก สฺขินี วิกตติกตตทา ใน โทตุ สฺปปวาสา สณฺญาวิเสสน ของ โกพิยธิตา
 อโรคา วิกตติกตตทา ใน โทตุ สา วิเสสน ของ โกพิยธิตา ๆ สยกตตทา ใน วิชายตุ ๆ
 อาชฺยาตบท กตตฺวาจก อโรคํ วิเสสน ของ ปุตฺตํ ๆ อวุตตกมม ใน วิชายตุ อิติ คัพฺท อาการ
 ใน วุตต- สตถารา อนนทิตกตตทา ใน วุตต- วุตตกฺขณเณ กาลสตตมมี ใน วิชายิตวา เอว
 คัพฺท อวธารณ เข้กับ วุตตกฺขณเณ สฺขินี กิตฺติ อโรคา กิตฺติ วิกตติกตตทา ใน หุตฺวา ๆ
 สมานกาลกิริยา ใน วิชายิตวา อโรคํ วิเสสน ของ ปุตฺตํ ๆ อวุตตกมม ใน วิชายิตวา ๆ
 ปุพพกาลกิริยา ใน นิมนเตตฺวา พุทฺธปฺปมฺขํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสงฺฆํ ๆ อวุตตกมม ใน
 นิมนเตตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อทาลี สตตทาหํ อจฺจนฺตสโยค ใน อทาลี มหาทาน
 อวุตตกมม ใน อทาลี ฯ

ปุตฺโต สยกตตทา ใน ปริสฺสาเวลี ๆ อาชฺยาตบท กตตฺวาจก ปี คัพฺท อเปกฺขตฺถ
 เข้กับ ปุตฺโต อสฺสา วิเสสน ของ โกพิยธิตฺยา ๆ สามิสมพนุช ใน ปุตฺโต ชาตทิวสโต
 อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปริสฺสาเวลี รมกรรํ อวุตตกมม ใน อาทาย ๆ
 ปุพพกาลกิริยา ใน ปริสฺสาเวลี สงฺฆสฺส สมฺปทาน ใน ปริสฺสาเวลี อุกํ อวุตตกมม ใน
 ปริสฺสาเวลี ฯ

อปรภาเค กาลสตตมมี ใน ปาปฺณิ โส วิเสสน ของ ปุตฺโต ๆ สยกตตทา ใน ปาปฺณิ ๆ
 อาชฺยาตบท กตตฺวาจก นิภฺขมิตฺวา ปุพพกาลกิริยา ใน ปพฺพชิตฺโต ๆ วิเสสน ของ ปุตฺโต
 อรหตฺตํ อวุตตกมม ใน ปาปฺณิ ฯ

อถ กิตฺติ เอกทิวสํ กิตฺติ กาลสตตมมี ใน สมฺภูจฺจาเปลฺลํ ภิกฺขุ เหตุกตตทา ใน สมฺภูจฺจาเปลฺลํ ๆ
 อาชฺยาตบท เหตุกตตฺวาจก รมฺมสฺมาเยํ อาธาร ใน สมฺภูจฺจาเปลฺลํ กถํ การิตกมม ใน
 สมฺภูจฺจาเปลฺลํ อวฺโส อาลปน ตุมฺเท สยกตตทา ใน ปสฺสธ ๆ อาชฺยาตบท กตตฺวาจก ภิกฺขุ
 สยกตตทา ใน อนฺโฆสิ ฯ อาชฺยาตบท กตตฺวาจก เอวฺรุโป วิเสสน ของ ภิกฺขุ นาม คัพฺท
 สณฺญาไซตก เข้กับ เอวฺรุโป อรหตฺตสฺส ภาวาทิสมพนุช ใน อุปนิสฺสย- อุปนิสฺสยสมฺปนฺโน
 วิเสสน ของ ภิกฺขุ เอตฺตํ วิเสสน ของ กาลํ ๆ อจฺจนฺตสโยค ใน อนฺโฆสิ มาตุ สามิสมพนุช

ใน กุจฉิสมิ ๑ ภินนาธาร ใน ทุกข์ ๑ อุตตกมม ใน อนุโมสิ ปน คัพพ์ ปรุจจนตถ กิมงคํ
ลึงคตถ อญเณ วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตตทา ใน น อนุภาวิสสนติ น คัพพ์ ปฎิเสธ ใน
อนุภาวิสสนติ ๑ อาชยาตบท กตตวาจก ทุกข์ อุตตกมม ใน อนุภาวิสสนติ ทุกข์
วุตตกมม ใน นิตถินนํ อิมินา วิเสสน ของ ภิกขุณา ๑ อนภิตกตตทา ใน นิตถินนํ ๑
กิตบท กมมวาจก พหุ วิเสสน ของ ทุกข์ วต คัพพ์ สเวคตถ อิติ คัพพ์ สรูป ใน กถ ๑

พระศรีวิราภรณ์ เขมสรโณ วัดพระงาม จ. นครปฐม
สยามหลวงแผนกบาลี

สัมพันธ์.
ตรวจแก้.